

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних відносин і права

Кафедра права

Затверджую

Декан факультету міжнародних відносин і права

Юрій Мудрик

«06» вересня 2024 року

СИЛАБУС

Навчальна дисципліна **Цивільне процесуальне право України**

Освітньо-професійна програма **Право**

Рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**

Таблиця 1-Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач(і)	Логінова Світлана Миколаївна
Про файл викладача	http://pravo.khnu.km.ua/profesorско-vykladatskyj-sklad/
E-mail викладача(ів)	smlana@ukr.net
Контактний телефон	0679482608
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=4288
Консультації	Очні: п'ятниці з 16-00 до 17-00 ауд. 4-429 он-лайн: за необхідністю та попередньою домовленістю

Таблиця 2-Характеристика дисципліни

Статус дисципліни	Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг			Кількість годин						Курсова робота	Форма семестрового контролю	
				Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	Самостійна робота,	Курсовий проект		запік	іспит
						Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
О	Д	4	7	5	150	68	34		34			82			+

Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Цивільне процесуальне право України» становить частину фахової підготовки бакалаврів, що отримують освіту у галузі права, і є однією з профілюючих дисциплін юридичних факультетів в Україні.

Цивільний процес є різновидом юридичної діяльності, яку регулюють норми цивільного процесуального права, тобто як форма діяльності судів, яка спрямована на захист порушених, або оспорюваних прав і охоронюваних законом інтересів суб'єктів цивільних, сімейних, трудових та інших правовідносин.

Процедура цивільного судочинства унормована Цивільним процесуальним кодексом України, а порядок провадження в цивільних справах визначається системою взаємопов'язаних цивільних процесуальних прав та обов'язків, цивільних процесуальних дій, які реалізуються їх суб'єктами - судом та учасниками процесу.

Предметом вивчення навчального курсу є норми та інститути цивільного процесуального права України, якими врегульовано процесуальний порядок здійснення правосуддя в цивільних справах (цивільне судочинство), по спорах, що виникають з цивільних, трудових, сімейних, земельних та житлових відносин, охорона інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб, інтересів держави.

До змісту навчального курсу входять правові категорії, наукові погляди і концепції, які є характерними для науки цивільного процесуального права.

Ознайомлення з еволюцією розвитку європейської наукової процесуальної думки і визначними проектами, спрямованими на забезпечення доступу до правосуддя, зближення та гармонізація цивільного процесу в Європі дадуть можливість осягнути шлях до забезпечення верховенства права і доступу до правосуддя. Важливу роль в опануванні цивільного процесу України відіграє практика ЄСПЛ та ознайомлення й аналіз правових позицій Верховного Суду.

Пререквізити: – базові знання з матеріального права (цивільного, сімейного, житлового, господарського, адміністративного, трудового та ін.), судочинства та судоустрою, міжнародно-правові стандарти судочинства, логіки;

кореквізити – знання, які регулюють особливості судового захисту суб'єктів цивільних праввідносин з позицій конституційних та міжнародних правових стандартів.

Мета дисципліни: є формування у здобувачів вищої освіти глибоких теоретичних знань та достатніх практичних навичок щодо порядку розгляду та вирішення спорів органами цивільного судочинства, процедури захисту законних прав і інтересів громадян, юридичних осіб, для найбільш ефективної реалізації конституційного права на судовий захист.

Метою вивчення навчальної дисципліни є також опанування: змісту правових норм, що входять до системи цивільно-процесуального права; інструментарію науки цивільного процесуального права; загальних положень цивільного процесу, правового положення осіб, які беруть участь у справі, провадження у справах у суді першої інстанції; порядку перегляду судових постанов в апеляційному та касаційному порядку, за нововиявленими обставинами та перегляду справ Верховним Судом, положеннями непозовних проваджень; положення цивільно-виконавчого права.

Завдання дисципліни: формування здатностей застосовувати знання у практичних ситуаціях; працювати в команді; застосовувати норми, та інститути права, з таких галузей, як цивільне право, цивільне процесуальне право, сімейне право; використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології, необхідні під час здійснення юридичної діяльності; аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції; здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування; до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення; уміння застосовувати знання у практичній діяльності при моделюванні правових ситуацій в сфері бізнесу; виявляти проблеми правового регулювання діяльності бізнес-структур, пропонувати належні способи, включаючи подолання невизначеності;

Результати навчання: Здобувач вищої освіти, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю; знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права; виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки; готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях; надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях; надавати методичну і практичну допомогу у моделюванні та реалізації проектів та програм, планів і договорів у сфері бізнесу.

Тематичний план дисципліни і календар його виконання.

Таблиця 3 – Тематичний і календарний план дисципліни

№ тижня	Тема лекції*	Тема практичного заняття*	Самостійна робота студентів		
			Зміст	Год.	Література
1	2	3	4	5	6
1	Загальні положення	Загальні положення	Опрацювання лекційного матеріалу «Загальні положення цивільного	5	(1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 18, 19, 20, 21)

	цивільного процесуального права	цивільного процесуального права	процесуального права» та завдання для самостійної роботи, опрацювання нормативно-правових актів до семінарського заняття за темою №1		
2	Цивільні процесуальні правовідносини	Цивільні процесуальні правовідносини	Опрацювання лекційного матеріалу «Цивільні процесуальні правовідносини», завдання для самостійної роботи, опрацювання нормативно-правових актів до семінарського заняття за темою №2.	5	[1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 18, 19, 20, 21].
3	Цивільна юрисдикція та підсудність цивільних справ	Цивільна юрисдикція та підсудність цивільних справ	Опрацювання лекційного матеріалу за темою «Цивільна юрисдикція та підсудність цивільних справ», завдання для самостійної роботи, опрацювання нормативно-правових актів до практичного заняття за темою № 3	5	[1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 16,17,18].
4	Суд та його повноваження у цивільному процесі	Суд та його повноваження у цивільному процесі	Опрацювання лекційного матеріалу за темою «Суд та його повноваження у цивільному процесі», завдання для самостійної роботи, опрацювання нормативно-правових актів до практичного заняття за темою № 4	5	[1, 2, 3, 4, 5, 6, 16, 19, 20, 21].
5	Учасники судового процесу	Учасники судового процесу	Опрацювання лекційного матеріалу за темою «Учасники судового процесу», завдання для самостійної роботи та нормативно-правових актів до практичного заняття за темою №5,	5	[1, 2, 3, 4, 5, 8, 13, 18].

6	Позовне провадження цивільного судочинства	Позовне провадження цивільного судочинства	Опрацювання лекційного матеріалу за темою «Позовне провадження цивільного судочинства», завдання для самостійної роботи та опрацювання нормативно - правових актів за темою№6	5	[1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 15, 18].
----------	--	--	---	---	--------------------------------

7	Відкриття провадження у справі	Відкриття провадження у справі	Опрацювання лекційного матеріалу за темою «Відкриття провадження у справі», завдання для самостійної роботи та опрацювання нормативно - правових актів за темою№7	5	[1, 2, 3, 4, 5, 8, 18].
8	Підготовче провадження у справі.	Підготовче провадження у справі.	Опрацювання лекційного матеріалу за темою «Підготовче провадження у справі» , завдання для самостійної роботи та опрацювання нормативно - правових актів за темою№8,	5	[1, 2, 3, 4, 5, 8, 18]
9	Розгляд справи по суті	Розгляд справи по суті	Опрацювання лекційного матеріалу за темою № 10 «Розгляд справи по суті», завдання для самостійної роботи, опрацювання нормативно - правових актів за темою№9	7	[1, 2, 3, 4, 5, 8, 18]
10	Наказне провадження	Наказне провадження	Опрацювання лекційного матеріалу «Наказне провадження», завдання для самостійної роботи та опрацювання нормативно - правових актів за темою№10	5	[1, 2, 3, 4, 5, 8, 18]
11	Окреме провадження	Окреме провадження	Опрацювання лекційного матеріалу за темою «Окреме провадження», завдання для самостійної роботи та опрацювання нормативно - правових актів за темою№11	5	[1, 2, 3, 4, 5, 8, 18].

12	Апеляційне провадження цивільного судочинства.	Апеляційне провадження цивільного судочинства.	Опрацювання лекційного матеріалу «Апеляційне провадження цивільного судочинства», завдання для самостійної роботи та опрацювання нормативно-правових актів за темою №12.	5	[1, 2, 3, 4, 5, 8, 16,18]
13	Касаційне провадження цивільного судочинства.	Касаційне провадження цивільного судочинства.	Опрацювання лекційного матеріалу «Касаційне провадження цивільного судочинства», завдання для самостійної роботи та опрацювання нормативно-правових актів за темою № 13	5	[1, 2, 3, 4, 5, 8, 16, 18].
14	Позаінстанційні провадження з перегляду судових рішень і визнання та виконання рішень інших держав, третейських судів та міжнародних комерційних арбітражів в Україні	Позаінстанційні провадження з перегляду судових рішень і визнання та виконання рішень інших держав, третейських судів та міжнародних комерційних арбітражів в Україні	Опрацювання лекційного матеріалу «Позаінстанційні провадження з Перегляду судових рішень і визнання та Виконання рішень інших держав, третейських судів та міжнародних комерційних арбітражів" ,завдання для самостійної роботи та опрацювання нормативно за темою № 14	5	[1, 2, 3, 4, 5, 8, 10,11,18]
15	Поняття та значення стадії судового виконання	Поняття та значення стадії судового виконання	Опрацювання лекційного матеріалу за темою	5	[1, 2, 3, 4, 5, 8, 14,18].

	рішень.	рішень.	«Поняття та значення стадії судового виконання рішень», завдання для самостійної роботи та опрацювання нормативно - правових актів за темою № 15.		
16	Відновлення втраченого судового провадження	Відновлення втраченого судового провадження	Опрацювання лекційного матеріалу «Відновлення втраченого судового провадження», завдання для самостійної роботи та опрацювати нормативно - правові акти за темою №16,.	5	[1, 2, 3, 4, 5, 8, 18].
			Всього за 7-ий семестр	82	

Примітка: *Лекції і практичні заняття проводяться щотижня по дві години

Політика дисципліни.

Організація освітнього процесу в університеті відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, освітній програмі та навчальному плану.

Здобувач вищої освіти зобов'язаний відвідувати лекції і практичні заняття згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, та інші домашні завдання виконувати відповідно до графіка.

Пропущене практичне заняття здобувач вищої освіти зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відвітувати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. До практичних занять здобувач вищої освіти має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність.

Критерії оцінювання результатів навчання.

Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за чотирибальною шкалою відповідно до Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих позитивно з урахуванням коефіцієнта вагомості. Вагові коефіцієнти змінюються залежно від структури дисципліни і важливості окремих видів її робіт.

Поточний контроль здійснюється під час лекційних та семінарських занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу. Оцінка, яка виставляється за лабораторне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів, знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення. При цьому використовуються методи поточного контролю: усне опитування; тестовий контроль теоретичного матеріалу з теми; презентація індивідуальних завдань.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контрольного заходу, який проводиться тестуванням з усього матеріалу дисципліни. Студент, який набрав позитивний середньозважений бал за поточну

роботу і не здав підсумковий контрольний захід (іспит), вважається невстигаючим. Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється тестуванням.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота			Самостійна, індивідуальна робота	Семестровий контроль, іспит
7-й семестр				
Семінарські заняття	Контрольна робота	Тестовий контроль:	Реферат	Підсумковий контрольний захід (0,4)
УО (мінімальна кількість оцінок усього опитування – 6)	КР	Т К	РФ	
ВК:	0,3	0,1	0,1	

Оцінювання тестових завдань

Тестове завдання для кожного здобувача вищої освіти складається з десяти тестів, кожен з яких оцінюється чотирма балами. Максимальна сума балів, яку може набрати студент, складає 20.

Оцінювання здійснюється за чотирибальною шкалою.

Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці, що виставляється студенту, представлена у нижченаведеній таблиці.

Сума балів за тестове завдання	1 - 10	11-20	21-30	31-40
Оцінка	2	3	4	5

Якщо відповідь на тестове завдання має 2-3 правильних значення, а здобувач вищої освіти зумів вказати частину з них, то сума балів у цьому випадку буде пропорційна кількості правильних відповідей. Наприклад, у тесті є три правильних відповіді, а здобувач вищої освіти вказав лише дві з них, тоді він отримує за тестове завдання два бали з трьох.

На тестування відводиться 15 хвилин. Правильні відповіді здобувач записує у талоні відповідей. При цьому усі графи для відповідей повинні бути заповнені цифрами, що відповідають правильним, на погляд студента, відповідям. Через 15 хвилин здобувачі вищої освіти здають викладачу завдання з талонами відповідей. Викладач на наступному занятті оголошує результати тестування.

Якщо здобувач вищої освіти отримав негативну оцінку, то він повинен перездати її у встановленому порядку, але обов'язково до терміну наступного контролю. У випадку, коли здобувач вищої освіти не виконав індивідуальний план з дисципліни у заплановані терміни без поважних причин, то під час відпрацювання заборгованості при позитивній відповіді йому виставляється мінімальна оцінка "задовільно".

Співвідношення вітчизняної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна шкала балів	Інституційна оцінка	Критерії оцінювання
A	4,75-5,00	5	Зараховано Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навиків. Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками. Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками. Задовільно неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією.
B	4,25-4,74	4	
C	3,75-4,24	4	
D	3,25-3,74	3	

E	3.00-3,24	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00-2,99	2	Незараховано	Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00-1,99	2		Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни.

Питання для підсумкового контролю з дисципліни

1. Поняття цивільного процесуального права і цивільного процесу.
2. Форми захисту прав і законних інтересів.
3. Місце цивільного процесуального права у системі права України.
4. Джерела цивільного процесуального права.
5. Цивільні процесуальні принципи: поняття, види, зміст.
6. Принцип гласності та відкритості в цивільному процесі.
7. Принцип диспозитивності в цивільному процесі.
8. Принцип змагальності в цивільному процесі.
9. Поняття, ознаки та передумови виникнення цивільних процесуальних правовідносин.
10. Елементи цивільних процесуальних правовідносин (суб'єкти, об'єкт, зміст).
11. Поняття та види цивільної юрисдикції.
12. Підсудність: поняття та види.
13. Особи, які беруть участь у справі. їх процесуальні права та обов'язки.
14. Поняття сторін у цивільному процесі. Права та обов'язки сторін.
15. Співучасть у цивільному процесі. Процесуальні права та обов'язки співучасників. Необхідна (обов'язкова) та факультативна співучасть.
16. Неналежний відповідач та порядок його заміни.
17. Процесуальне правонаступництво. Порядок вступу до процесу правонаступника та його правове становище.
18. Треті особи в цивільному процесі (поняття та підстави їх участі).
19. Треті особи, які заявляють самостійні вимоги щодо предмета спору.
20. Треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору.
21. Відмінність третіх осіб від сторін та співучасників.
22. Участь у цивільному процесі, органів та осіб, яким законом надано право захищати права та свободи інших осіб.
23. Поняття судового представництва. Повноваження представника в суді.
24. Добровільне представництво в суді.
25. Законне представництво в суді.
26. Особи, які не можуть бути представниками.
27. Поняття та види зловживання процесуальними правами.
28. Особи, які сприяють здійсненню правосуддя, їх процесуальні права та обов'язки. (Інші учасники цивільного процесу).
29. Поняття та види строків у цивільному процесі, їх обчислення. Продовження та поновлення процесуальних строків.
30. Поняття та види судових витрат.
31. Заходи процесуального примусу.
32. Цивільна юрисдикція та її види.
33. Поняття та види підсудності.
34. Поняття доказування в цивільному процесі.
35. Поняття судових доказів. Поняття засобів доказування в цивільному процесі.
36. Належність доказів і допустимість засобів доказування.
37. Факти, що не потребують доказування.
38. Пояснення сторін, третіх осіб та їх представників. Допит сторін, третіх осіб, їх представників як свідків та їх правовий імунітет.
39. Показання свідків, порядок їх дослідження. Імунітет свідка.
40. Письмові докази.

41. Речові докази. Порядок їх дослідження
42. Забезпечення доказів.
43. Оцінка судових доказів.
44. Поняття, види та елементи позову.
45. Право на пред'явлення позову.
46. Зміни у позовному спорі (зміна підстав та предмета позову).
47. Мирова угода.
48. Відмова від позову, визнання позову. Процесуальний порядок прийняття відмови від позову і визнання позову.
49. Способи захисту відповідача від заявленого позову.
50. Позовна заява, її реквізити. Об'єднання й роз'єднання кількох позовних вимог.
51. Проведення у справі до судового розгляду. Попереднє судове засідання.
52. Призначення справи до судового розгляду. Судові виклики й повідомлення.
53. Поняття і значення судового розгляду.
54. Поняття й види судових рішень.
55. Зміст судового рішення як процесуального документа та вимоги до нього.
56. Засоби усунення недоліків рішення судом, який його ухвалив.
57. Додаткове рішення.
58. Роз'яснення рішення.
59. виправлення описок та явних арифметичних помилок у судовому рішенні.
60. Набранням рішення суду законної сили.
61. Види ухвал суду першої інстанції.
62. Загальна характеристика заочного розгляду справи.
63. Порядок заочного розгляду справи.
64. Оскарження заочного рішення.
65. Загальна характеристика окремого провадження в цивільному судочинстві.
66. Розгляд судом справ про обмеження цивільної дієздатності, визнання фізичної особи недієздатною та поновлення цивільної дієздатності фізичної особи.
67. Розгляд судом справ про надання неповнолітній особі повної цивільної дієздатності.
68. Розгляд судом справ про визнання фізичної особи безвісно відсутньою або оголошення її померлою.
69. Розгляд судом справ про усиновлення.
70. Розгляд судом справ про встановлення фактів, що мають юридичне значення.
71. Розгляд судом справ про відновлення прав на втрачені цінні папери на пред'явника та векселі.
72. Розгляд судом справ про передачу безхазяйної нерухомої речі в комунальну власність.
73. Розгляд судом справ про визнання спадщини відумерлою.
74. Розгляд заяви про надання особі психіатричної допомоги у примусовому порядку.
75. Розгляд судом справ про обов'язкову госпіталізацію до протитуберкульозного закладу.
76. Розгляд судом справ про розкриття банками інформації, яка містить банківську таємницю, щодо юридичних та фізичних осіб.
77. Загальна характеристика апеляційного провадження.
78. Право апеляційного оскарження та порядок його здійснення. Форма і зміст апеляційної скарги.
79. Розгляд цивільної справи судом апеляційної інстанції.
80. Повноваження суду апеляційної інстанції.
81. Загальна характеристика касаційного провадження.
82. Право касаційного оскарження, касаційного подання судових рішень та порядок його здійснення. Форма і зміст касаційної скарги, подання.
83. Порядок розгляду справи судом касаційної інстанції.
84. Повноваження суду касаційної інстанції.
85. Характеристика перегляду судових рішень Верховним Судом України.
86. Характеристика перегляду у зв'язку з нововиявленими обставинами судових рішень, ухвал і постанов суду, що набрали законної сили.
87. Загальна характеристика виконавчого провадження, як частини судового розгляду.

88. Учасники виконавчого провадження, їх права та обов'язки.
89. Органи примусового виконання судових рішень.
90. Цивільні процесуальні права іноземних осіб.
91. Виконання судових доручень іноземних судів і звернення судів України з дорученнями до іноземних судів.
92. Визнання та виконання рішень іноземних судів в Україні.
93. Провадження у справах за участю іноземних осіб.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Васильєв С.В. Енциклопедія цивільного судочинства. Київ: Вид. Алерта, 2021. 658 с.
2. Цивільний процес: навч. посіб. /О.Г. Бортнік, О.Л. Зайцев, В.А. Кройтор та ін. /; за заг. ред. В.А. Кройтора; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2022.-336 с.
3. Цивільне процесуальне право України. /Коссак В.М., Лемик Р.Я., Навроцька Ю.В., Сенік С.В. Підручник, Вид. Право. 2020. 752 с.
4. Цивільний процесуальний кодекс України. Науково- практичний коментар. /Б. Гулько, О. Кот. Вид. Дакор. 2021.1028 с.
5. Цивільне процесуальне право України: Науково- практичний коментар. За заг. ред. М.М. Ясинка. Київ: Алетра, 2024. 928 с.

Додаткова

6. Закон України про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Першого протоколу та протоколів № 2, 4, 7 та 11 до Конвенції № 475/97 ВР від 17 липня 1997р. / Електронний ресурс//<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/475/97> вр.
7. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. 1996. – № 30. – Ст. 141. / Електронний ресурс//<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96> вр.
8. Закон України «Про забезпечення права на справедливий суд» від 12 лютого 2015 р. 3192 - V111]. //<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179812/>.
9. Господарський процесуальний кодекс України № 1798X11 від 6 липня 2005 р. [Електронний ресурс]. //<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/179812/>.
10. Закон України «Про міжнародний комерційний арбітраж» від 24 лютого 1994 року, зі змінами та доповненнями (Електронний ресурс//<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/>).
11. Закон України «Про третейські суди» від 11 травня 2004 року зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/>.
12. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 року// Відомості Верховної Ради України, - 2005. - № 35-36, № 37. - Ст. 446.
13. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 12 листопада 2013 року // К. Паливода А.В., 48 с. (Закони України).
14. Закон України «Про виконавче провадження» від 21 квітня 1999 року // Відомості Верховної Ради України. - 1999. - № 24. - Ст. 207.
15. Закон України, «Про судовий збір» від 8 липня 2011року. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3674-17/conv>.
16. Закон України «Про судоустрій і статус суддів № 1402 У111 від 2 червня 2016 року. / Електронний ресурс//<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/140219>.
17. Закон України "Про міжнародне приватне право" № 27091У від 23 червня 2005 р. / Електронний ресурс//<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/270915/print>.
18. Цивільний процесуальний кодекс України № 16181 від 18 березня 2004 року зі змінами та доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 40–41, 42. – Ст. 492. / Електронний ресурс//<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/161815/print>.
19. Рішення ЄСПЛ у справі Юрія Михайловича Іванова проти України від 15 жовтня 2009 р. [Електронний ресурс] http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_479.
20. Рішення ЄСПЛ у справі Олександр Волков проти України від 15 жовтня 2009 р. [Електронний ресурс] http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_947.
21. Рішення ЄСПЛ у справі Олександр Шевченко проти України від 9 листопада 2004 р. [Електронний ресурс] http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/980_353.

Інформаційні ресурси

1. Модульне середовище для навчання. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
2. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/page_lib.php.

3. Репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <http://elar.khnu.km.ua/jsrui/?locale=uk>

Ст. викладач _____ Світлана ЛОГІНОВА

Гарант ОП _____ Степан КРАВЧУК

Зав. кафедри права _____ Микола ВАВРИНЧУК